

Konference Vnitřní bezpečnost a odolnost státu II

Aktuální problémy při posilování bezpečnosti České republiky

Úvod

Přístup MV-GŘ HZS ČR k zajištění úkolů ochrany obyvatelstva odpovídá strategickým dokumentům schváleným vládou, zejména:

- bezpečnostní strategii ČR,
- obranné strategii ČR,
- a dále strategickým dokumentům a dalším informacím od příslušných resortů (MV, MO, MZV, zpravodajských služeb a dalších), které blíže definují, jakému vnitřnímu a vnějšímu ohrožení může Česká republika v nejbližší době čelit.

Ve vazbě na zkušenosti mimo jiné z pandemie COVID-19, tornáda na Moravě, agrese Ruska na Ukrajině a dalších událostí jsou dále připraveny **novelizace jednotlivých právních předpisů v rámci tzv. krizové legislativy.**

Zvýšené požadavky na zajištění ochrany obyvatelstva musí být podloženy i **zajištěním potřebných finančních prostředků.**

Pro názornost složitosti hodnocené problematiky lze uvést teoretické **odhadované náklady** na zlepšení současného stavu:

- kompletní obměna a modernizace systému varování vyžaduje částku téměř 3 mld. Kč (stát a obce),
- nákup a uskladnění prostředků individuální ochrany přes 5,5 mld. Kč,
- výstavba úkrytů pro všechny občany ČR by znamenala znamená investice v řádech jednotek biliónů Kč.

S ohledem na limity státního rozpočtu se MV dlouhodobě soustřeďuje na zajištění informovanosti a ochrany obyvatelstva při řešení mimořádných událostí a krizových situací nevojenského charakteru.

Nastavený systém byl opakovaně úspěšně prověřen a je možné jej efektivně využít také při ozbrojeném konfliktu.

Legislativní činnost, jež v současné době probíhá:

- implementace směrnice CER o kritické infrastruktuře
- novelizace krizového zákona
- novelizace zákona o požární ochraně
- novelizace další krizové legislativy
- nová koncepce ochrany obyvatel

V současné chvíli je budován **system pro výměnu a analýzu dat během krizových situací.**

Dále se realizují projekty:

- **v oblasti informování obyvatelstva** (modernizace systému varování a vyrozumění, informační SMS, cell broadcast),
- **v oblasti přípravy občanů** k ochraně za mimořádných událostí, např. formou tzv. Center/Městeček bezpečí v jednotlivých krajích.

ČR zahájila **intenzivní rozvoj spolupráce** s Polskem, Slovenskem, Saskem, Bavorskem a Rakouskem v oblasti budování přeshraniční pomoci s cílem poskytnout občanům v příhraničních oblastech pomoc co nejrychleji bez ohledu na hranici.

Součinnost s AČR

AČR - možná role v případě rozsáhlých mimořádných událostí
(nasazení speciální techniky na odstraňování následků mimořádné události a pomoc obyvatelstvu).

HZS a další záchranné složky by se měly podílet na zajištění podpory aliančním silám, zejména budováním dostatečných speciální kapacit složek IZS, především:

- prostředky CBRNE,
- zodolněné transportní a zásahové prostředky pro zásahy ve specifických podmínkách např. ohrožení výbuchem, muniční sklady apod.
- host nation support
- transit aliančních sil

HZS ČR spolupracuje s AČR i na využívání **kapacit pro letecké hašení a přepravu sil a prostředků pomocí vrtulníků v případě rozsáhlých mimořádných událostí**, nicméně základ je ve spolupráci s LS PČR.

V loňském roce byla vytvořena „**Národní platforma pro civilně vojenskou spolupráci**“, cílem je nastavit a vyhodnocovat možnosti sdílení informací a informačních systémů.

Nezbytný je rovněž **rozvoj systémů pro sdílení informací o možném vzdušném napadení ČR a zajištění včasného varování obyvatelstva**.

Vnitřní bezpečnost

Mimořádné události v posledních dvou letech ukazují na přímý dopad změny klimatu, změnu bezpečnostního prostředí v Evropě a společnosti.

ČR má ambice **vytvořit středoevropské centrum pro hašení lesních požárů**

ČR má zájem na svém území **vybudovat evropský sklad speciální detekční a laboratorní techniky CBRN pro potřeby mimořádných událostí** na území EU a okolních státech.

V rámci Mechanismu CO má ČR **certifikovány moduly USAR** (záchrana osob ze zřícených staveb), **FRB – WASAR** (záchrana osob z vody pomocí člunů) a další moduly se připravují k certifikaci.

Pro zajištění bezpečnosti ČR a plnění úkolů v rámci EU a NATO je nezbytné:

- aby Hasičský záchranný sbor České republiky **disponoval dostatečným počtem hasičů a techniky,**
- **bylo přehodnoceno plošné pokrytí a typy jednotlivých stanic** s cílem zajistit jednotnou úroveň pomoci občanům na celém území ČR,
- **zajistit obnovu zásahové techniky a staveb,**
- zajistit **podporu zřizovatelům jednotek SDH obcí** a zejména **nastavit systém pro motivaci občanů** pro zapojení do jednotek SDH obcí ve vazbě na možné specifické bezpečnostní hrozby.

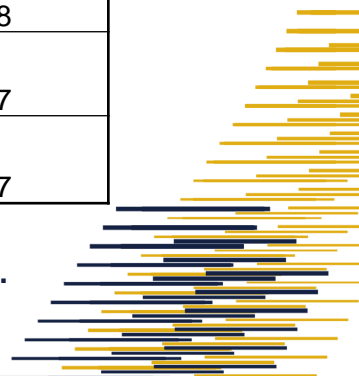
Dále pro zajištění vnitřní bezpečnosti je nezbytné:

- po vzoru jiných států ve vazbě na možné specifické bezpečnostní hrozby (např. střelba, nástražné výbušné systémy apod..) **vybavit zasahující hasiče balistickou ochranou,**
- **rozvíjet systém pro příjem tísňového volání (112)** pro zajištění efektivní pomoci občanům v případě mimořádných událostí,
- **modernizovat systémy varování obyvatel** (projekt lokalizovaných SMS),
- **zavedení CellBroadcastu**, který umožní rozesílání většího počtu informací na mobilní telefony, jejich prioritizaci nebo lokalizovanou distribuci.

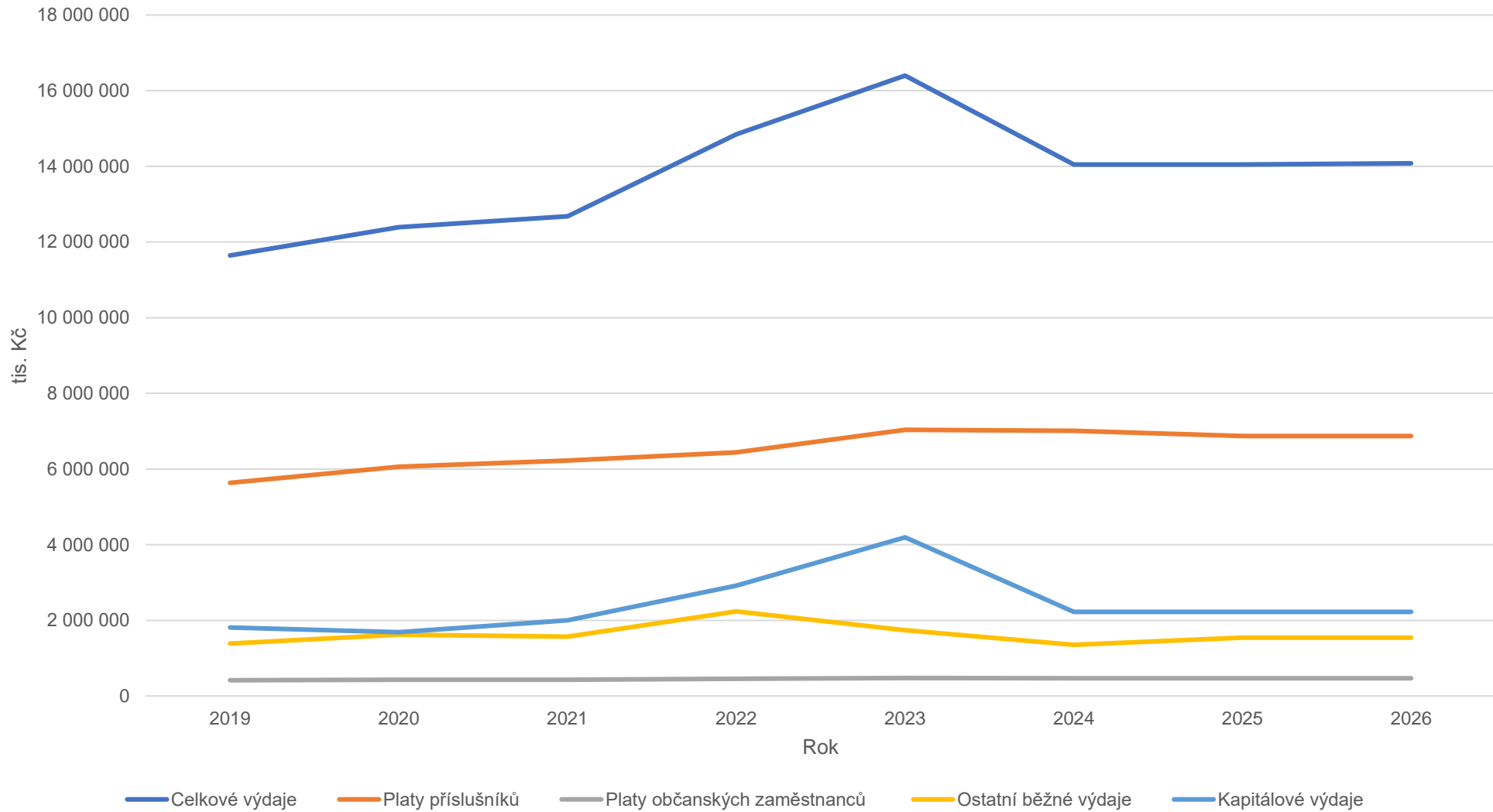
Základní ekonomické ukazatele HZS ČR

Porovnání konečného rozpočtu výdajů HZS ČR včetně podílu EU za 2019-2023 a rozepsaného rozpočtu 2024 s výhledem na 2025-2026

ROK	Rozpočet HZS ČR	Platy příslušníků	Platy občanských zaměstnanců	Ostatní běžné výdaje	Kapitálové výdaje	Podíl k HDP v %
2019	11.647.397	5.633.690	414.398	1.384.553	1.814.145	0,20
2020	12.392.543	6.061.046	428.634	1.621.008	1.689.523	0,22
2021	12.679.970	6.222.689	428.059	1.565.512	2.000.877	0,21
2022	14.847.339	6.438.604	454.286	2.236.002	2.917.958	0,22
2023	16.399.737	7.033.575	478.150	1.739.145	4.195.253	0,22
2024	14.051.077	7.012.820	467.049	1.353.777	2.222.039	0,18
2025	14.047.027	6.870.591	468.352	1.543.003	2.222.039	0,17
2026	14.080.560	6.870.591	468.352	1.543.003	2.222.039	0,17

Porovnání upraveného rozpočtu výdajů HZS ČR včetně podílu EU za 2019-2023 a rozepsaného rozpočtu 2024 s výhledem na 2025-2026

HZS ČR

Možnosti využití výdajů na zajištění obrany pro HZS ČR

Součástí řídicí a velitelské struktury NATO je „**Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí**“ (EADRCC).

Kromě přírodních katastrof a katastrof způsobených člověkem je Centrum k dispozici **také pro koordinaci mezinárodní pomoci během krizí a situací kolektivní obrany podle článku 5.**

HZS ČR spolupracuje s NATO v rámci **mezinárodních záchranných operací a poskytování/příjmu humanitární pomoci** koordinované EADRCC při odstraňování následků katastrof.

Národní operační středisko HZS ČR je národním kontaktním bodem pro příjem žádostí z EADRCC o poskytnutí humanitární pomoci.

HZS ČR je v případě potřeby dle požadavku EADRCC **schopno poskytnout speciální síly a prostředky** se zaměřením na CBRN a zásahy ve specifických podmínkách.

HZS ČR a jednotky požární ochrany plní i významnou roli v **zajištění** tzv. „**Host Nation Support**“ (HNS) vůči aliančním vojskům pohybujícím se případě přesunu na území České republiky.

HZS ČR má vyslaného **stálého styčného důstojníka na Stálou delegaci ČR při NATO.**

Z hlediska **výhledu na období 2025–2031** se předpokládá pořízení následujících prostředků:

- balistická ochrana,
- zodolněná technika a přepravní technika,
- moduly CBRN,
- moduly pro technickou záchranu a hašení požárů a
- letecká technika pro záchranu a hašení.

Upřesnění požadavků na výdaje HZS ČR na zajištění obrany (aktualizace k roku 2024) - mil. Kč

Skupina komodit	Komodita	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Balistická ochrana	1164 ks balistické ochrany příslušníků HZS ČR	14	7	0	0	0	0	0	14	7	0
Zodolněná technika	2 ks přepravní techniky ZÚ HZS ČR - podvalník návěsový	13									
Zodolněná technika	7 ks zodolněné techniky pro ZÚ HZS ČR - zodolněná CZS 15		50	75	50						
Zodolněná technika	6 ks zodolněné techniky pro ZÚ HZS ČR - zodolněná CZS 40		54	54	54						
Zodolněná technika	7 ks velkoobjemové techniky ZÚ HZS ČR - CV 40 pro přepravu velkého objemu vody	60	40	40							
Zodolněná technika	5 ks přepravní techniky ZÚ HZS ČR- tahač návěsů	17	14	5							
Zodolněná technika	9 ks zodolněných přepravních a evakuačních vozidel		75	75	75						
Zodolněná technika	Přepravní a zásahová zodolněná technika					20	20	20	100	100	0
Prostředky a moduly CBRN	Detekce, ochranné prostředky, dekontaminace	124	190	142	169	85	83	80	80	80	100
Prostředky modulů USAR, FRB	Záchranné prostředky			50	50	50	50	50	50	50	50
Prostředky modulu hašení	Požární technika a věcné prostředky	30	100	100	100	110	50	50	50	50	0
Výdaje na styčného důstojníka HZS ČR při NATO	Výdaje na styčného důstojníka HZS ČR při NATO	3,5	4	4	4	4	4	4,5	4,5	4,5	4,5
Letecká technika	3 ks těžkých vrtulníků pro hašení lesních požárů				3429						
CELKEM		261,5	534	545	3931	269	207	204,5	298,5	291,5	154,5

Posílení jednotek požární ochrany

V letech 2022 a 2023 došlo k navýšení o 600 příslušníků

V roce 2024 byly **vnitřní reorganizací** posíleny o **100 příslušníků**

V období let 2025–2028 z dlouhodobé koncepce navyšovat početní stavy příslušníků HZS ČR minimálně o **300 příslušníků ročně** a 170 příslušníků v roce 2028

Doplnění početních stavů na stanovenou úroveň (i podle nových činností k roku 2028) – 11.970 příslušníků a 980 občanských zaměstnanců

Celkem se do budoucna jedná se o navýšení o **1.070 služebních míst příslušníků HZS ČR**

Spolupráce HZS ČR v rámci NATO

MV-GŘ HZS ČR zastupuje ČR ve **Výboru pro odolnost NATO**.

Dříve dobrovolné hodnocení, dnes **plánovací cyklus cílů v oblasti CNP a odolnosti** (synchronizován, ale oddělen od obranného plánování NATO).

Národní cíle ČR pro CNP a odolnost NATO (schváleno BRS 02/24):

- nezastupitelnost parlamentu ČR a ztráta usnášeníschopnosti vlády (řešeno v rámci PS zřízené VOP),
- revize prioritních odběratelů a zajištění přednostních dodávek energií (MPO),
- dekonflikce evakuačních a vojenských dopravních tras (MV-MO),
- opatření k utajovanému spojení a zpracování civilních situačních reportů NATO (MRPS VCNP).

Analýza hrozeb pro ČR

Byla původně zpracována na základě úkolu z Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 v roce 2015.

Celkem tedy bylo pro Českou republiku identifikováno celkem 72 typů nebezpečí z toho **22 typů nebezpečí s nepřijatelným rizikem**, pro které lze odůvodněně očekávat vyhlášení krizového stavu.

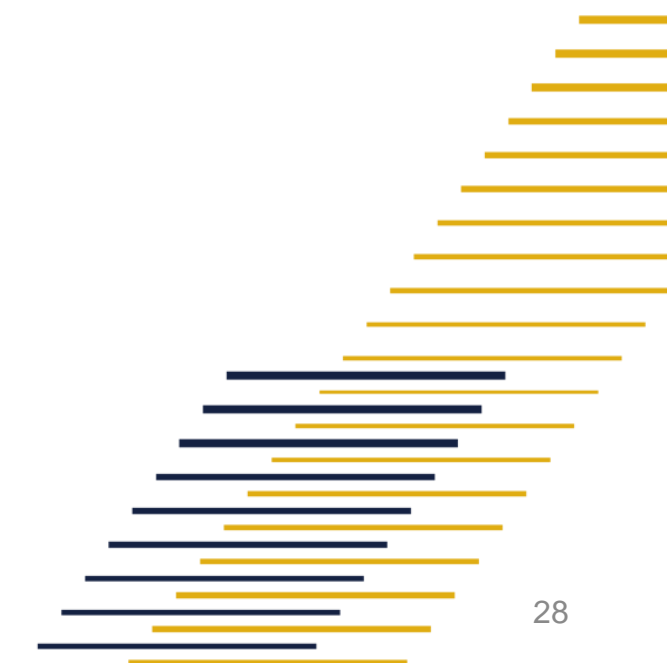
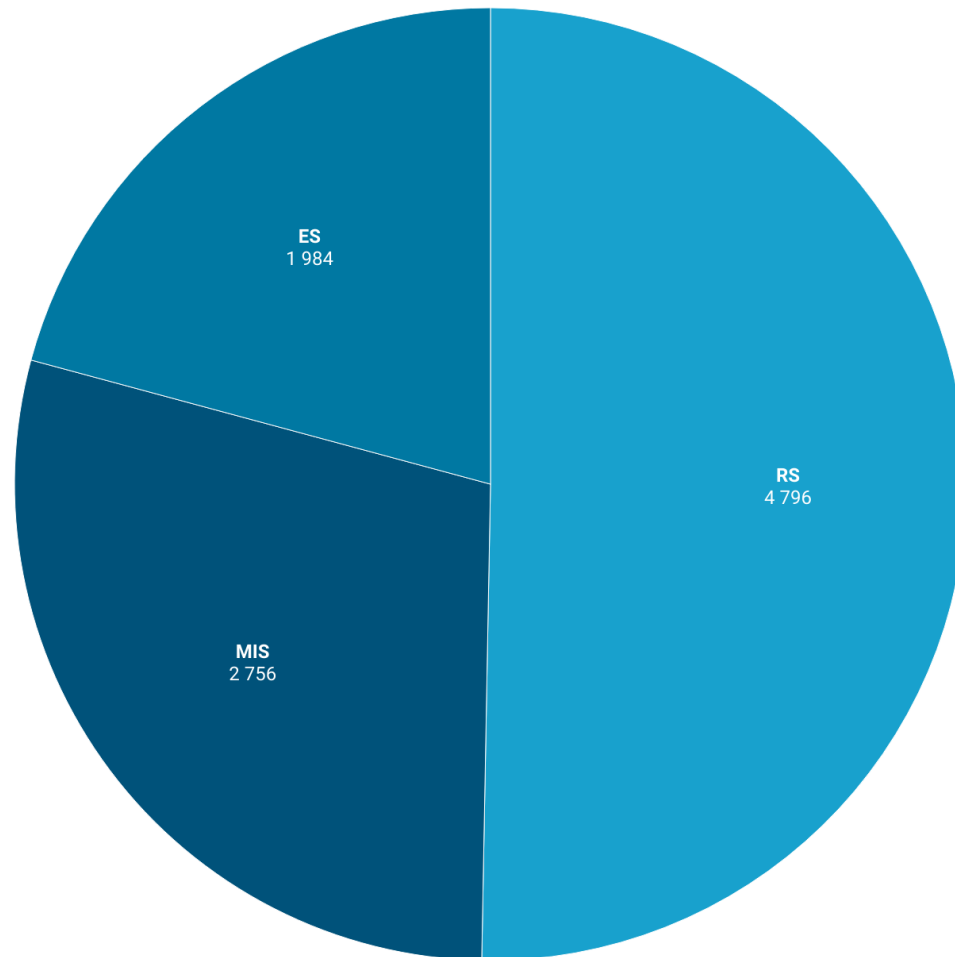
KATEGORIE NEBEZPEČÍ		TYPY NEBEZPEČÍ S NEPŘIJATELNÝM RIZIKEM	GESCE*
<i>naturogenní</i>	<i>abiotické</i>	Dlouhodobé sucho	MŽP, MZe, MV
		Extrémně vysoké teploty	MŽP
		Přivalová povodeň	MŽP, MV, MZe
		Vydatné srážky	MŽP, MV
		Extrémní vítr	MŽP, MV
		Povodeň	MŽP, MV, MZe
	<i>biotické</i>	Epidemie - hromadné nákazy osob	MZd
		Epifytie - hromadné nákazy polních kultur	MZe
		Epizootie – hromadné nákazy zvířat	MZe
<i>antropogenní</i>	<i>technologenní</i>	Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	MZe, MPO
		Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací	ČTÚ, MPO
		Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury**	NBÚ, MV
		Zvláštní povodeň	MZe, MV, MŽP
		Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení	MŽP, MV, SÚJB
		Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	MZe
		Narušení dodávek plynu velkého rozsahu	MPO, MV
		Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	SSHR, MPO
		Radiační havárie	SÚJB, MV
		Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu	MPO, MV
	<i>sociogenní</i>	Migrační vlny velkého rozsahu	MV, MZV
		Narušování zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu)	MV
	<i>ekonomické</i>	Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu**	MF, ČNB

Současný stav a rozvoj opatření ochrany obyvatelstva

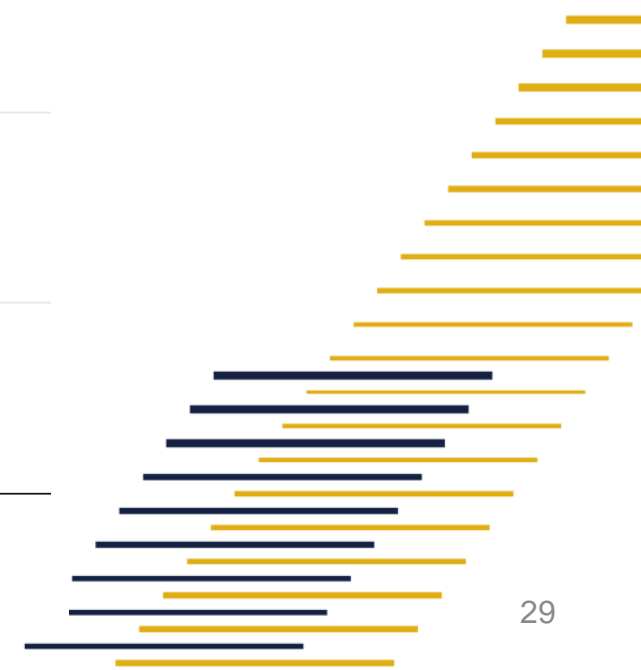
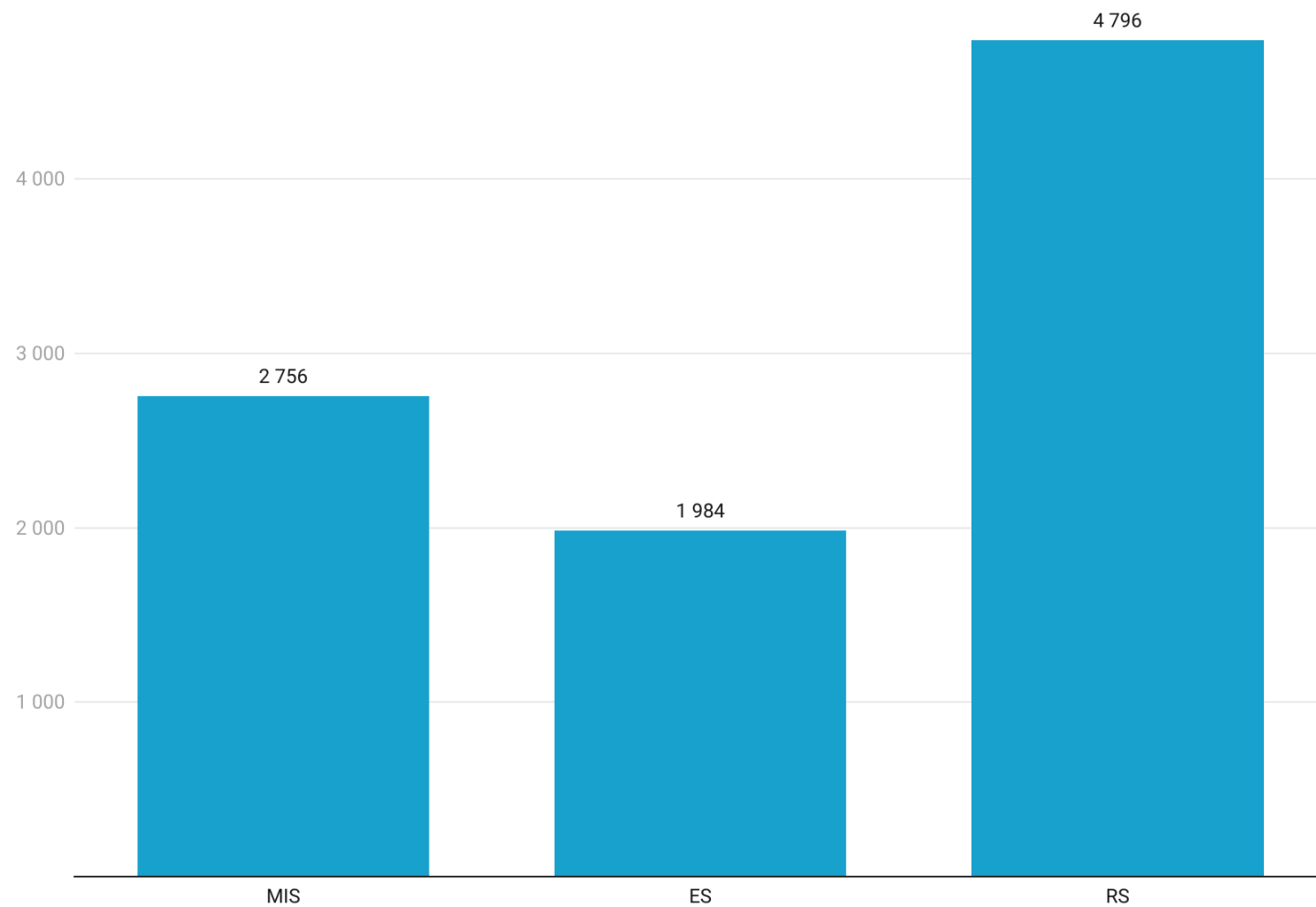
- Varování a informování
- Ukrytí
- Prostředky improvizované ochrany

Koncové prvky varování

Počty podle typu

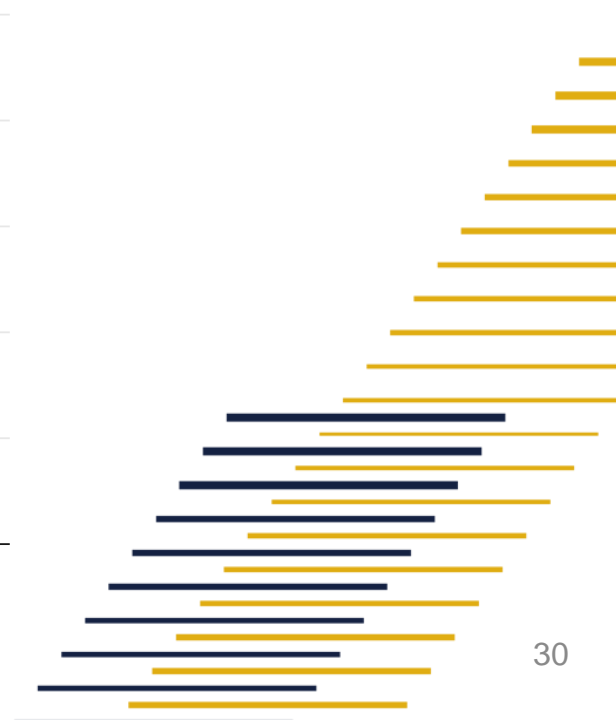
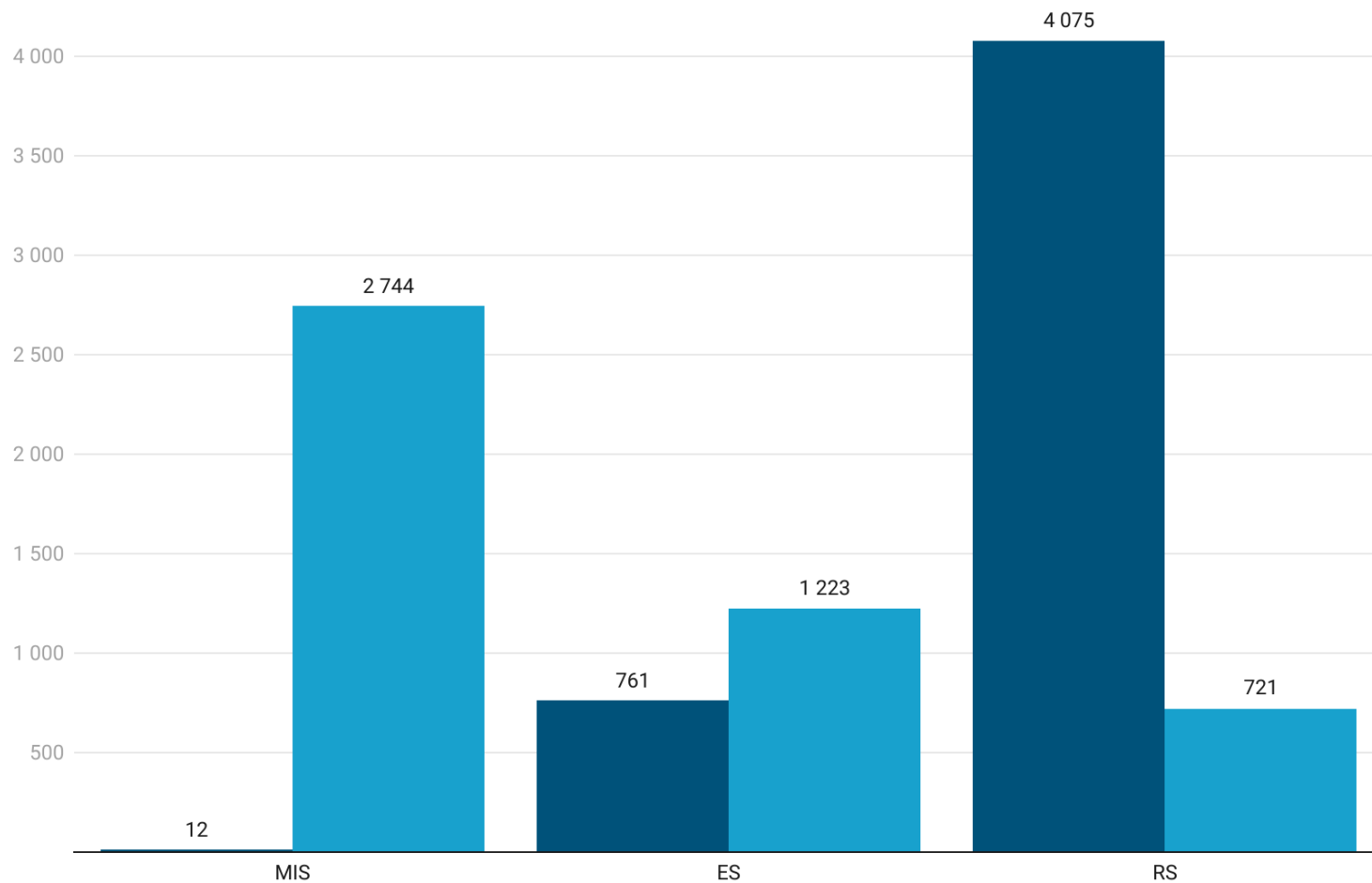

Počty podle typu

Počty podle vlastníků

■ HZS ČR ■ Ostatní

Výhled

Modernizace JSVV:

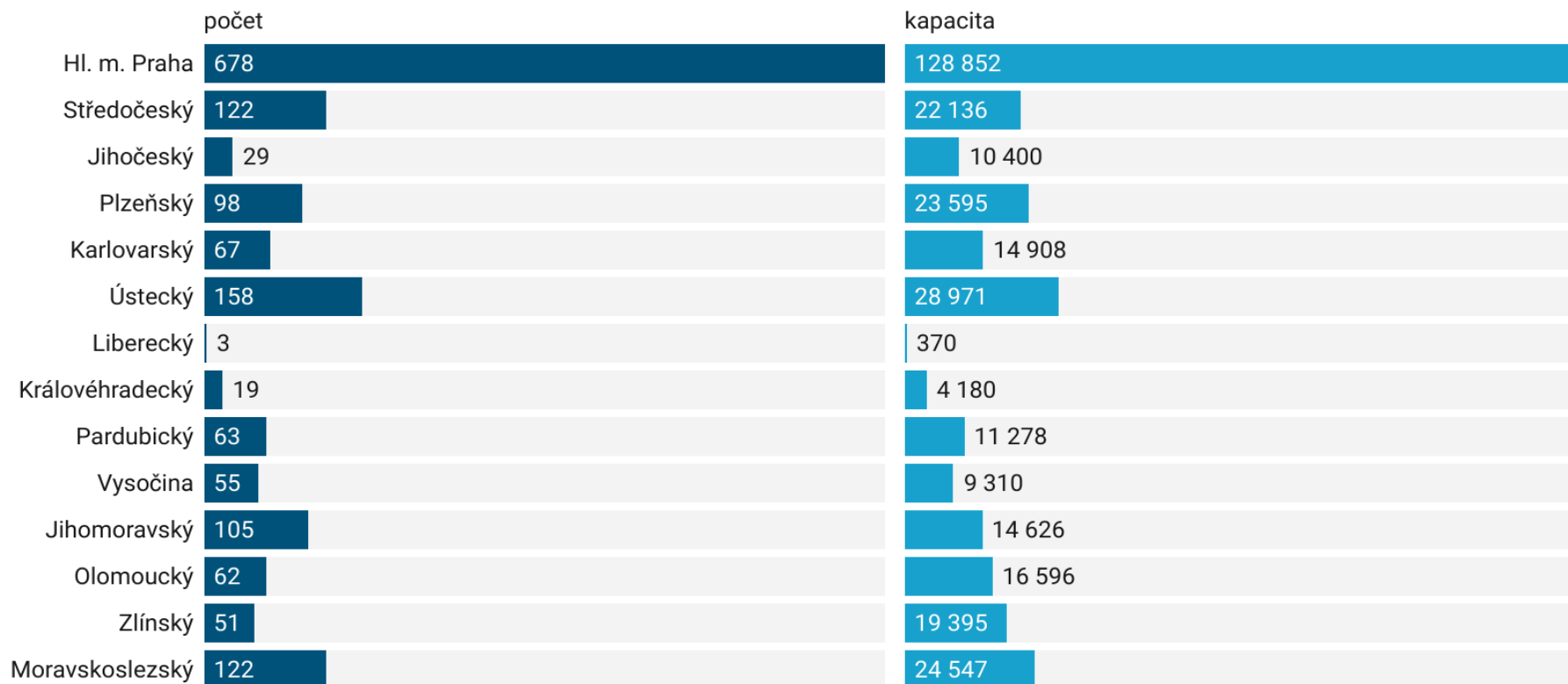
- projekt NPO ve výši 300 mil. Kč,
- modernizace infrastruktury, zabezpečení proti kyberútoku,
- příprava na připojení sítě detekce (NL, RA, voda).

Cell broadcast:

- moderní a rychlý systém předání tísňové informace občanům,
- finalizace harmonogramu a nákladů na výstavbu a provoz.

Stálé tlakově odolné úkryty

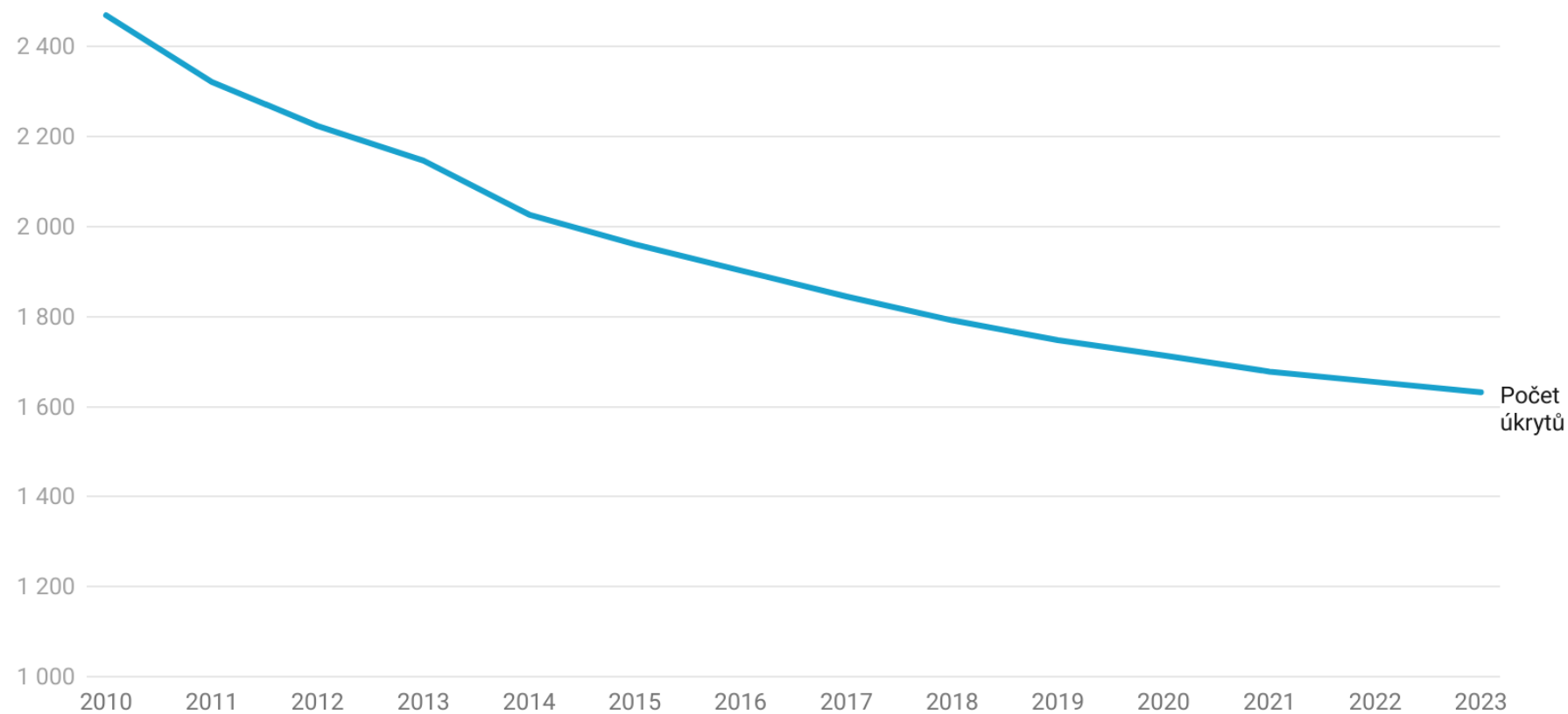
Počty a kapacita

Stav k 31.12.2023

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR • Vytvořeno nástrojem Datawrapper

Vývoj počtu 2010 - 2023

Zdroj: MV-GŘ HZS ČR • Vytvořeno nástrojem Datawrapper

Výhled

Improvizované úkryty:

- nastavení technických požadavků na improvizované úkryty,
- mediální kampaň s doporučením reakce občanů (únik NL, útok).

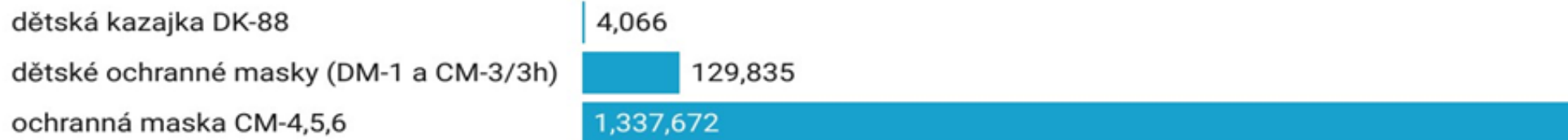
Stálé tlakově odolné úkryty (STOÚ):

- rozhodnutí o dalším rozvoji STOÚ,
- definice potřeby zajištění úkrytí ve STOÚ pro občany ČR,
- stanovení potřebných nákladů na obnovu a výstavbu STOÚ.

Prostředky individuální ochrany

Počty skladovaných PIO k 1. 1. 2024

Počet skladovaných prostředků individuální ochrany k 1. 1. 2024

Created with Datawrapper

Počet skladovaných filtrů k 1. 1. 2024

Created with Datawrapper

Zabezpečení vybraných skupin obyvatelstva ČR prostředky individuální ochrany k 1. 1. 2024

Věkové kategorie	Počet osob	Počet PIO (ks)	% zabezpečení	% zabezpečení OM+MOF
0 - 1 rok	101,919	0	0.00	0.00
1 - 2 roky	227,913	4,066	1.78	1.78
3 -12 let	1,171,185	129,835	11.09	11.09
13 -18 let	702,801	702,801	100.00	11.75
CELKEM DĚTI	2,203,818	836,702	37.97	9.82
doprovod+obyvatelstvo umístěné ve zdravotnických a sociálních zařízeních	848,706	634,871	74.80	1.13
zbylé obyvatelstvo	8,623,711	0	0.00	
CELKEM OBYVATELÉ ČR	10,827,529	1,471,573	13.59	2.00

Výhled

- Definice typů prostředků a potřebné úrovně ochrany občanů.
- Definice vybraných kategorií osob, kterým PIO zajišťuje stát.
- Rozhodnutí o systému zajištění PIO (skladové rezervy, ad-hoc výroba).

Rozvoj ve vzdělávání občanů

Příprava obyvatelstva vychází **z platných zákonů, strategických a koncepčních dokumentů schválených vládou ČR.**

Základními cílovými skupinami jsou **děti, žáci a studenti, dospělá populace v produktivním věku, senioři a cizinci.**

Všechny snahy a činnosti v přípravě obyvatelstva jsou směřovány **do dvou základních linií:**

- podpora výuky tematiky „Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí“ (OČMU) v mateřských, základních a středních školách
- příprava ostatních cílových skupin obyvatelstva

Výuka OČMU

Tematika OČMU je **součástí všech platných vzdělávacích dokumentů** od MŠ po SŠ.

Podpora výuky ze strany HZS ČR:

- spolupráce s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na tvorbě vzdělávacích dokumentů z oblasti OČMU,
- dlouhodobé vzdělávací programy,
- tvorba učebnic, příruček a materiálů pro výuku v tištěné i elektronické podobě,
- pomoc s přípravou praktických cvičení nebo projektových dní ve škole,
- besedy pro žáky, studenty (včetně studentů pedagogických fakult),
- exkurze školních kolektivů na stanicích HZS krajů,
- příprava učitelů prostřednictvím vzdělávacích programů HZS ČR.

Aktivity pro další skupiny obyvatelstva

- informování občanů celostátními a regionálními rozhlasovými a televizními stanicemi, prostřednictvím tištěných nebo on-line médií a sociálních sítí,
- organizace odborných konferencí, seminářů a besed,
- předávání informací v rámci jednorázových akcí pro veřejnost,
- tvorba materiálů a jejich distribuce občanům,
- pořádání soutěží (pohybově-vědomostní, výtvarné, literární),
- umožnění exkurzí na stanicích HZS krajů.

Svět záchranářů – centra zdraví a bezpečí

Příprava formou hry a interakce s prostředím

Postupně jsou budována centra (v současnosti v KVK), která umožňují **vzdělávání na základě reálných prožitků**, například:

- simulace rizik v obydlí,
- poskytování první pomoci,
- požární ochrana,
- prevence kriminality.

Tento trend potvrzuje i Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2025 s výhledem do roku 2030, kdy se **předpokládá rozšíření projektu Svět záchranářů - centra zdraví a bezpečí i do dalších krajů na území ČR.**

